

Debat: København og Aarhus rækker ud efter stjernerne

Bragt i Jyllands-Posten d. 25.3.2014

af Brian Bech Nielsen, rektor, Aarhus Universitet og Ralf Hemmingsen, rektor, Københavns Universitet

Aarhus og Københavns universiteter indfører ny stillingsstruktur for at tiltrække attraktive og meget ombejlede internationale forskningstalenter. Universiteternes kapløb om de internationale stjerner er intenst. Aarhus og Københavns universiteter vil fastholde og udbygge Danmarks position på forskningens verdenskort.

Derfor ønsker vi at tiltrække de dygtigste forskere og studerende, og med det for øje indfører begge universiteter en ny stillingsstruktur parallelt med den gamle. Den såkaldte "Tenure Track"-model.

Klare konkurrencefordele

I "Tenure Track"-systemet slår universitetet en videnskabelig stilling op i åben konkurrence. Den (typisk) unge forsker bliver ansat på et karrierespor, hvorefter forskeren i løbet af nogle år skal demonstrere over for sine fagfæller, at hun eller han er kvalificeret til at få en fast stilling, altså tenure, uden et nyt opslag. Fænomenet er velkendt fra de amerikanske universiteter og har bredt sig til andre verdensdele takket være klare konkurrencefordele.

For det første international genkendelighed. Nu kan Aarhus og København konkurrere direkte med stærke universiteter i udlandet om at tiltrække de bedste forskere. Det er en stor fordel, at den fremragende ph.d. fra Singapore eller Sydney ved præcis, hvilken pakke vi kan tilbyde for at få forskeren - og hele familien - til at flytte til Danmark.

Tydelige præmisser

For det andet giver det klarhed. Forvirrende er et meget dækkende udtryk i forhold til at beskrive den tidlige karriere for en universitetsforsker i dag. Bl.a. med udbredt brug af midlertidige ansættelser. Med "Tenure Track" er der klare mål for, hvad man skal præstere for at opnå en fastansættelse.

For det tredje konkurrence. Det er benhårdt arbejde at bevise, at man er den rette til en tenure-stilling. Til gengæld er præmisserne åbne og tydelige for alle, som deltager i den faglige kappestrid. Regering, ministerium og faglige organisationer har været positive medspillere, da Aarhus og Københavns

universiteter præsenterede idéen med "Tenure Track". Her i foråret kan vi underskrive de første ansættelseskontrakter.

Procedurer skal forenkles

Nu gælder det om, at systemet kommer til at fungere gnidningsfrit - og her ser vi mindst to udfordringer. For det første skal vi kunne udvise beslutsomhed. Når universitetet har snøren ude efter de ombejlede stjerneforskere, er hurtig reaktionstid afgørende. Derfor vil vi gerne have drøftelser med myndigheder og ministerium om, hvordan de administrative procedurer kan blive mere enkle.

Desuden er det meget vigtigt at kunne tilbyde en startpakke til forskerne. I dag skal forskere bruge tid og kræfter på at søge forskningsråd og andre om de forskellige brikker til at samle puslespillet: stillingen, forskningsbevillingen, stipendier til ph.d. og postdocer, laboratoriet, apparaturet. Her bør vi overveje, om vi kan skabe en endnu bedre koordinering og arbejdsdeling mellem universitet, forskningsråd og private fonde. Det vil styrke både landets forskning og universiteternes uddannelser.